

Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar

Självvärdering

Del 2. Ämnes- och ämnesdidaktiska studier

Lärosäte: Göteborgs universitet

Yrkesexamen: Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan i undervisningsämnet **musik**

Skriv en självvärdering för den utbildning som leder fram till den examen som utvärderas. Lärosätet ombeds att göra en så reflekterande självvärdering som möjligt genom att identifiera styrkor och utvecklingsområden samt beskriva och värdera hur dessa hanteras för att säkra att hög kvalitet nås i utbildningen. Tyngdpunkten på självvärderingen ska ligga mer på värdering än på beskrivning. Lärosätet ombeds belysa med exempel. Observera att självvärderingen ska utgå från utbildningens aktuella förhållanden vid tidpunkten för självvärderingens inlämnande. Utgå från *Vägledning för utbildningsutvärderingar på grundnivå och avancerad nivå* och basera självvärderingen på de bedömningsgrunder som ingår inom följande bedömningsområden:

- förutsättningar
- utformning, genomförande och resultat
- studentperspektiv
- arbetsliv och samverkan

Självvärderingen består av en del 1 som är gemensam för lärosätets ämneslärarutbildningar och den delen ska inledas med en beskrivning av hur ämneslärarutbildningarna organiseras på en övergripande nivå, se del 1. Redogör i del 1 för ämneslärarutbildningens utbildningsvetenskapliga kärna (UVK) utifrån bedömningsområdena.

Självvärderingen har även en eller flera del 2. Här redogörs för utbildningens ämnes- och ämnesdidaktiska studier utifrån bedömningsområdena. Lärosätet ska inkomma med en del 2 för varje undervisningsämne¹ som omfattas av utvärderingen vid det aktuella lärosätet.

Observera att det i UKÄ:s beslut om urvalet av examensmål finns rekommendationer avseende i vilken del målen bör beskrivas. Den verksamhetsförlagda delen av utbildningen (VFU) kan beskrivas både i del 1 och del 2. Redogör för VFU där det är relevant för lärosätets ämneslärarutbildning.

Självvärderingens olika delar ska tillsammans ge bedömargruppen en helhetsbild av ämneslärarutbildningen vid lärosätet, utan länkar till ytterligare information. Som bilaga till självvärderingens delar ifylls även en lärartabell. Om lärosätet anser att kursplaner eller utbildningsplaner krävs för att styrka något kan dessa laddas upp i UKÄ Direkt. UKÄ ber lärosätena att vara uppmärksamma på att:

---

¹ Matematik, svenska, samhällskunskap, idrott och hälsa, bild, dans och musik.

- Självvärderingen ska indelas i enlighet med angivna rubriker. Rubrikerna inklusive bedömningsgrunderna i mallarna får inte tas bort. Eventuella underrubriker kan lärosätet lägga till. Ändra inte mallarna utformning såsom marginaler.
- Del 1 ska inte överstiga 20 sidor med teckenstorlek 10,5 punkter, exklusive lärartabellen. Tillkommer gör UKÄ:s instruktioner som utgör totalt 8 sidor.
- Del 2 ska inte överstiga 15 sidor med teckenstorlek 10,5 punkter. Tillkommer gör UKÄ:s instruktioner som utgör totalt 8 sidor.
- Observera att självvärderingen INTE gäller kompletterande pedagogisk utbildning, KPU.

Förutsättningar

Personal

Bedömningsgrund:

Antalet lärare och deras sammantagna kompetens (vetenskapliga/konstnärliga/professionsrelaterade och pedagogiska) är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och utvecklingsområden samt hur dessa hanteras för att säkra att en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel. Relatera till ifylld och bilagd lärartabell.

På Ämneslärarprogrammet strävar vi efter att studenterna ska verka i en komplett akademisk miljö. Såväl i ämneskurser och examensarbetskurser som i UVK- och VFU-kurser har en stor andel undervisande lärare en doktorsexamen.

Av lärartabellen framgår att 250 lärare och doktorander deltar i utbildningen i de sju ämnen som granskas. Volymen återspeglar det faktum att ämneslärarutbildningen vid GU är en av landets största, såväl till studentantal som till erbjudna ämnen som vi har examenstillstånd för (se Beskrivning i del 1). Antalet studenter i respektive ämne skiljer sig dock åt och detta påverkar förstås utbildningens utformning. I större ämnen läser lärarstudenterna särskilda kurser medan samläsning med andra utbildningar sker i ämnen med färre studenter. Ämnesstudier inklusive VFU ges alltid vid den institutionsmiljö som har bäst förutsättningar att uppnå bredd och djup i aktuellt skolämne. I några ämnen förstärks den pedagogiska kompetensen genom samverkan med lärare från utbildningsvetenskapliga fakulteten eller genom adjungering av verksamma lärare.

Inom ämneslärarutbildningen i musik är Högskolan för scen och musik (HSM) ansvarig för ämneskurserna i ämnena *musik* (120 hp) och *musik fördjupning* (90 hp). Tack vare att högskolan bedriver såväl grundutbildning som forskarutbildning i musik och musikpedagogik på både konstnärlig och vetenskaplig grund har ämneslärarstudenterna rik tillgång till lärare med konstnärligt, vetenskapligt och pedagogiskt djup.

Drygt 60 lärare undervisar i ämneslärarutbildningen musik, varav knappt hälften har huvudfokus på studenternas konstnärliga utveckling (till exempel instrument och sång, ensemblemusicerande och musikteori) medan de övriga har huvudfokus på didaktiska, vetenskapliga och musikpedagogiska aspekter av ämnet. Till den senare kategorin hör en professor, två docenter och fyra disputerade lektorer i musikpedagogik där alla utom en bedriver forskning inom det musikpedagogiska fältet. Här finns även två icke disputerade lektorer i musikpedagogik samt ett antal adjunkter varav flera arbetar deltid som musiklektorer i grundskola och gymnasium. Det finns därmed en aktuell förtrogenhet med praxisfältet. Till kategorin lärare med konstnärligt huvudfokus hör en professor i dirigering samt lektorer i sång, musikteori och piano samt ett antal adjunkter som samtliga bedriver ett aktivt konstnärskap vid sidan om sin undervisningsverksamhet. Ett tjugotal lärare har mindre än 40 arbetstimmar undervisning per år inom programmet och återges därmed inte i bifogad lärartabell. Det handlar framför allt om instrumentallärare men även doktorander.

De närmaste årens utmaningar och åtgärder vad gäller lärarkompetens består i att:

- Öka andelen lärare med docentkompetens. Med ett 40-tal självständiga arbeten att examinera räcker inte en professor och två docenter för den uppgiften. Två av våra lektorer i musikpedagogik planeras söka docentur inom de närmsta två åren. En av dem har redan mycket forskningstid på ett annat lärosäte och till den andra har vi allokerat extra forskningstid. För att säkerställa den långsiktiga kompetensutvecklingen har övriga lektorer tilldelats tid för ansökningar till Vetenskapsrådet under hösten 2019 och vi strävar även efter att öka

kompetensutvecklingstiden för dessa. Fyra av våra lektorer är deltidsanställda. I första hand strävar vi efter att utöka deras tjänster, men vi planerar även att rekrytera ytterligare en lektor med docentkompetens inom de närmsta två åren.

- Stärka den akademiska kompetensen hos icke-disputerade lärare. Detta arbete har redan inletts genom att vi stöttar lärare som vill fortbilda sig upp till avancerad nivå. Till exempel går fyra adjunkter nu en forskarutbildningsförberedande kurs på 30 hp.
- Stärka den ämnesdidaktiska kompetensen, framför allt hos lärare med konstnärligt huvudfokus, där många lärare har relativt få undervisningstimmar i programmet. Behovet av att stärka den ämnesdidaktiska kompetensen har identifierats av både lärare och studenter och arbetet har påbörjats inom ramen för vårt interna kvalitetsarbete. Till exempel har instrumentallärare tillsammans med en professor i musikpedagogik och ämnesansvarig påbörjat ett gemensamt arbete med att utveckla instrumentaldidaktiken.

Förutsättningar

Utbildningsmiljö

Bedömningsgrund:

Det finns en för utbildningen vetenskaplig/konstnärlig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och utvecklingsområden samt hur dessa hanteras för att säkra att en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Programmet arbetar aktivt för att ämnesdidaktik och metodik ska vara en integrerad del av ämnesstudierna och att det ska finnas ämnesdidaktisk forskning på institutionerna. Förutom att det stärker professionsperspektivet så har det fått till följd att många kurser utvecklats speciellt för lärarstudenterna.

Den professionsinriktade miljön stärks ytterligare genom medverkan av doktorander vid forskarskolan Centrum för utbildningsvetenskap och lärarforskning (CUL). CUL-doktorander finns på varje fakultet som medverkar i Ämneslärarprogrammet. Behörig att söka till forskarskolan är den som har lärarexamen. Flera CUL-doktorander genomför del av tjänst i ordinarie skolverksamhet och forskningsfrågorna har i regel ett tydligt ämnesdidaktiskt fokus. CUL-doktorander bidrar till att stärka den ämnesdidaktiska forskningens plats i utbildningen och kan fungera som förebilder för studenter som är intresserade av att söka forskarutbildning.

Högskolan för scen och musik (HSM) bedriver utbildning inom musik och scenkonst inklusive lärarutbildning i musik, teater och dans. Ämneslärarkurserna är samlade i Enheten för pedagogik vilket underlättar integration och samarbete mellan dans, teater- och musiklärarkurserna. Förutom att vidga studenternas konstnärliga, vetenskapliga och ämnesdidaktiska perspektiv lägger detta även en grund för ämnesintegration i deras framtida profession. På HSM bedrivs såväl konstnärlig som vetenskapligt grundad forskning och forskarutbildning och på Enheten för pedagogik finns disputerade lektorer med inriktning mot teaterdidaktik, teater, dansdidaktik och musikpedagogik. Det sistnämnda området är störst med en professor, två docenter och fyra lektorer. Vi har egen forskarutbildning i musikpedagogik och även, i samarbete med andra institutioner, doktorander i estetiska uttrycksformer med inriktning mot utbildningsvetenskap (CUL-doktorander). Den musikpedagogiska forskarutbildningen och forskningen har i huvudsak högre musikutbildning som sitt fokusområde medan CUL-doktoranderna är inriktade mot musikämnet i skolan. Institutionens forskning och forskarutbildning är därmed mycket relevant för våra ämneslärarstudenter i musik och våra forskarutbildade musikpedagoger har sin huvudsakliga verksamhet inom ämneslärarutbildningens kurser. Även doktoranderna har en viss undervisning inom programmet. Därmed är förutsättningarna goda för ämnesstudier med ett vetenskapligt grundat professionsperspektiv.

Förutom de tre utmaningar som nämndes i föregående avsnitt kommer ett viktigt förbättringsområde de närmaste åren att vara en stor revidering av kursplanerna. Andelen disputerade lärare inom den pedagogiska enheten har under det senaste året mer än fördubblats. Samtliga disputerade har en bakgrund som lärare och utövare inom sitt konstnärliga fält vilket skapar nya möjligheter för att bättre integrera vetenskapliga, ämnesdidaktiska och konstnärliga perspektiv i kursplaner och undervisning. I det arbetet kommer en strävan vara att bättre knyta samman lärarutbildningskurserna med den utbildningsvetenskapliga kärnan samt att lyfta in konstnärlig forskning i ämnesstudierna. Revideringen ska också skapa tydligare progressionslinjer inom musikämnets olika kunskapsområden och bättre fördela innehållsområden och fokus mellan ämnena musik (120 hp) och musik fördjupning (90 hp) så att de studenter som enbart läser 120 hp musik får en ännu bättre förberedelse för undervisning inom musikämnet både i grundskola och gymnasieskola.

Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – inledning

Ämneslärarprogrammet är en komplex utbildning som bedrivs vid 17 kursansvariga institutioner. För att ge en överblick för nyantagna studenter och medarbetare finns en programguide. I denna beskrivs bland annat programmets uppläggning och hur progression och sammanhang skapas mellan programmets olika kursstyper. Programguiden kompletterar utbildningsplanerna, i vilka examensmål och studiegångar presenteras.

För att säkerställa att samtliga studenter, oavsett ämnen och inriktning, ges möjlighet att uppnå examensmålen har programrådet tagit fram så kallade ramkursplaner för VFU-kurser och examensarbetskurser (se bilagor). Ramkursplanerna, som innehåller bland annat kursmål och examinationsformer, har utarbetats genom kollegial samverkan i programrådet och är gemensamma för samtliga ämnen. Med ramkursplanerna som grund säkerställer utbildningen former för examination och gemensamt innehåll inom VFU- och examensarbetskurser i samtliga ämnen.

Programrådet har även utarbetat bedömningskriterier för de båda examensarbetena. Genom programrådets uppbyggnad, där samtliga 17 kursansvariga institutioner och studenter för de båda inriktningarna finns representerade, har ramkursplaner och bedömningskriterier en bred förankring. Dessutom har undervisande lärare haft möjlighet att påverka bedömningskriteriernas utformning i samband med kollegiala konferenser. Under 2018 har programrådet även utformat en gemensam praxis för examination av självständiga arbeten. Detta arbete påbörjades i samband med en inventering av hur kompletteringar av självständiga arbeten hanterades på programmet. Inventeringen visade på relativt skilda praktiker. I vår gemensamma praxis formuleras rekommendationer inte bara för hanteringen av kompletteringar, utan också för bedömning av uppsats, opposition och försvar samt omexaminationer. Samtliga dokument är tillgängliga för både medarbetare och studenter på GU:s webbsidor.

För närvarande pågår ett arbete att ta fram gemensamma bedömningskriterier för VFU-kurserna. Arbetet leds av en av programrådets fyra fokusgrupper (se Beskrivning i del 1), VFU-gruppen, som består av programrådsledamöter, studentrepresentanter och VFU-handläggare. Utkast till nya bedömningskriterier kommer att diskuteras i samband med nästa programkonferens, som har temat "Att bedöma lärarstudenters yrkesskicklighet".

Programrådet har därmed en god överblick över utformning av VFU-kurser och examensarbetskurser. När det gäller kärnkurser skrivs och revideras kursplaner i dialog med programledare. På så sätt har programledare möjlighet att granska kursmål i relation till examensmål även för dessa kurser. Ett viktigt hjälpmedel i detta arbete är programmets målmatrix. I målmatrixen framgår vilka examensmål som fokuseras i de nio kärnkurserna, i de fyra VFU-kurserna och i de två examensarbetskurserna. När kursplaner revideras kan vi med målmatrixen kontrollera hur det påverkar studenternas möjlighet att uppnå examensmålen och vid behov göra justeringar.

Vid GU ansvarar ämnesinstitutionerna för ämneskurser, examensarbetskurser och VFU-kurser. På så sätt har institutionerna ett helhetsperspektiv där ämne och profession samverkar i studenternas utbildning. Upplägg och progression i ämnet beskrivs för studenter och medarbetare i ämnesguider, som respektive ämne utarbetat. I ämnesguiderna beskrivs även hur högskolans ämne relaterar till motsvarande skolämne. Ämnesguiden presenteras för studenterna på Ämnesstudiernas dag, en introduktion till ämnesstudierna som infaller terminen innan studenterna startar sina ämnesstudier.

Till varje kurs finns en kursguide. Där beskrivs innehåll, undervisningsformer och bedömning. Kursguiden utgör den sista länken i kedjan av studieguider: programguide – ämnesguide – kursguide.

För att säkerställa att examensmålen fokuseras också i ämneskurserna uppmanas samtliga kursansvariga att relatera kursens lärandemål till programmets examensmål, som en del av kursrapporten för respektive kurs. Det sker genom att kursansvarig lärare listar vilka examensmål som behandlas i kursen.

I nedanstående tabell framgår vilka kurser inom ämneslärarutbildning i musik som behandlar de examensmål som ingår i föreliggande självvärdering.

Inriktning Gym	Poäng	Kursnamn	Examensmål *)						
			ä-kunsk.	vet met	utv yrk	did met	prof utv	jämst	
a)	kurskod	(hp)	K1	K3	F2	F4	F5	F10	
G1	LG11MU	4,5	Verksamhetsförlagd utbildning 1 för gymnasielärare				x	x	
G2	LGMU10	15	Musikaliskt hantverk och konstnärlig utveckling 1	x				x	
G2	LGMU20	15	Didaktik, skola och lärande 1	x		x	x	x	
G3	LGMU30	15	Musikaliskt hantverk och konstnärlig utveckling 2	x	x	x	x	x	
G3	LG21MU	7,5	Verksamhetsförlagd utbildning 2 för gymnasielärare i ämnet musik				x	x	
G5	LGMU/MM40	15	Musikaliskt hantverk och konstnärlig utveckling för gymnasielärare 3	x		x	x	x	
G6	LGMU/MM50	15	Musikdidaktik, skola och lärande 2 för gymnasielärare	x			x	x	
G6	LG31MU	7,5	Verksamhetsförlagd utbildning 3 för gymnasielärare				x	x	
G7	LGMU2G	15	Självständigt arbete (examensarbete) 1 för gymnasielärare i musik		x			x	
A9	LGMU65	15	Musikpedagogik som teori och praktik för gymnasielärare	x	x	x		x	
A10	LG41MU	10,5	Verksamhetsförlagd utbildning 4 för gymnasielärare	x	x	x	x	x	
A10	LGMU2A	15	Självständigt arbete (examensarbete) 2 för gymnasielärare i musik	x	x	x		x	
G4	LGMF10	15	Konstnärlig utveckling och profilering 1	x					
G4	LGMF20	15	Konstnärlig utveckling och pedagogisk fördjupning 1	x			x	x	
G5	LGMF30	15	Konstnärlig utveckling och pedagogisk fördjupning 2	x			x	x	
G7	LGMF40	15	Konstnärlig utveckling och pedagogisk fördjupning 3	x			x		
G8	LGMF51	15	Konstnärlig utveckling och pedagogisk fördjupning 4	x					
G8	LGMF60	15	Konstnärlig utveckling och pedagogisk fördjupning 5	x			x	x	
a) Nivå och termin			svart och lila = 120 hp musik (lila = XA-kurs) grönt = 90hp musik fördjupning rött = VFU-kurs, kan beskrivas i både Del 1 och Del 2	*)F10 ingår ej bland de utvalda X-målen men är relev för bedömningsgrunden jämställdhet					

Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – kunskap och förståelse

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen kunskap och förståelse i examensordningen.

Mål (K1)

1. För ämneslärarexamen med **inriktning mot arbete i gymnasieskolan** ska studenten visa sådana ämneskunskaper som krävs för yrkesutövningen, inbegripet såväl brett kunnande inom ämnesstudiernas huvudområde som väsentligt fördjupade kunskaper inom vissa delar av detta område och fördjupad insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete.

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och utvecklingsområden samt hur dessa hanteras för att säkra att en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Musikämnet i grundskola och gymnasium är en kombination av ars och scientia, av musik som konstform och musik som humanistiskt och samhällsvetenskapligt kunskapsområde, såsom det beforskas inom framför allt musikpedagogik, musikvetenskap, musikpsykologi och musiksociologi. Med andra ord inrymmer ämnet musik i lärarutbildningen både konstnärliga, vetenskapliga och ämnesdidaktiska aspekter. Ämneskurserna inom gymnasiet estetiska program kräver av läraren ett brett och djupt kunnande inom bland annat instrumentalspel och sång, ensemblemusicerande och ensembleledning, musikteknologi och musikproduktion, musikteori och komposition, ergonomi och musikhistoria. Varje kunskapsområde innefattar delvis unika didaktiska utmaningar och kräver därför ett i delar unikt pedagogiska innehållskunnande. Dessa lärare blir också, till skillnad från många andra ämneslärare,

behöriga att undervisa från årskurs 1 i grundskolan till gymnasieskolan, vilket ställer ytterligare krav på ett brett ämnesdidaktiskt kunnande. Sammanfattningsvis är det en utmaning att inom ramen för 120 hp både täcka in denna bredd och ge plats för fördjupning. Majoriteten av våra studenter har valt en ettämnesutbildning med ytterligare 90 hp i ämnet *Musik fördjupning*, men vi ser ändå ett behov av att inom ramen för vår kommande revidering av de två musikämnen särskilt fokusera på de studenter som enbart läser 120 hp inom musikämnet för att rusta dem för en behörighets- och kompetensgivande helhet.

Genom att alla studenter får undervisning på sitt huvudinstrument samt i ensemble under samtliga ämneskurser (med undantag av uppsatskurserna) får de möjlighet att utveckla väsentligt fördjupade kunskaper inom detta område. Studenterna riktar dessutom in sig genremässigt redan när de söker utbildningen vilket ökar deras möjlighet att få en djup konstnärlig ämnesförtrogenhet. Här sker också ett samarbete med kandidatutbildningarna i musik vilket ytterligare bidrar till en fördjupad musikalisk identitet vilket är som värdefullt i arbetet som lärare och musikalisk förebild. För att med trovärdighet kunna undervisa i exempelvis huvudinstrument och fördjupat ensemblespel inom gymnasieskolan, rustas studenten för att inom vald inriktning fördjupa sina konstnärliga och didaktiska kunskaper inom sitt huvudinstrument, inklusive den instrumentgrupp som huvudinstrumentet ingår i. Studenterna får även fördjupa sig i ensemblespel, arrangering och repetitionsteknik inom sin valda genreinriktning (LGMU10, LGMU30, LGMU40, LGMU50 och LGMU65 samtliga studenter, samt dessutom i LGMF10, LGMF30, LGMF40, LGMF51 för studenter som läser musik som ettämneskombination).

Ämneslärarutbildningen i musik, dans och teater har en gemensam forskningsstrimma genom hela utbildningen. I ämnesstudiernas inledande terminer finns numer gemensam undervisning för att förbereda studenterna för de självständiga arbetena. Vi kommer fortsätta utveckla denna strimma i ämneskurserna och ser ett värde i att studenterna inte enbart går in i det egna ämnets forskning utan även möts av forskning från andra konstnärliga ämnen. Förutom att förbereda för självständiga arbeten är målet att koppla den musikaliska och musikdidaktiska praktiken till musikpedagogisk och skolanknuten forskning och teoribildning. Dock ligger den absoluta tyngdpunkten i dessa moment på musikaliska färdigheter. I den näst sista ämneskursen (LGMU65,) fokuseras musikpedagogisk forskning och vetenskaplig metod som en förberedelse för det avslutande självständiga arbetet, vilket ger väsentligt fördjupat kunnande inom ämnet. De studenter som läser musik som ettämneskombination får dessutom i kurserna LGMF10 och LGMF30 möjlighet att uppnå väsentligt fördjupade kunskaper inom musikdramatik, komposition, ensemble eller musikteknik.

Utbildningen rustar för brett kunnande inom områden som är nödvändiga för en musklärare och som behöver tränas över tid. Områden som bruksackompanjemang, ensembleledning, digitala verktyg, musikteori, sång och kör finns därför i minst 3 kurser (LGMU10/20, LGMU30 och LGMU40) med progression. Vissa examinationsuppgifter är också utformade så att studenten får koppla samman dessa kompetensområden och exempelvis lära ut och leda sång i varierad stil till olika ackompanjemang. Likaledes får studenten arrangera och instudera låtar i varierad stil vilket kräver musikteoretiskt och musikdidaktiskt kunnande samt förmåga att hantera digitala verktyg. Under den avslutande VFU-kursen (LG41MU) har studenterna generellt visat gott musikaliskt och musikdidaktiskt kunnande både vad gäller bredd och djup.

För att möta utbildningens utmaningar avseende examensmål 1 kommer utveckling att ske genom:

- att revidera kursplaner så att ämnet *musik* (musik som förstaämne) ännu bättre rustar för hela muskläraruppslagets bredd och att ämnet *musik fördjupning* får större tonvikt på just fördjupning.
- att i kursplaner och undervisning bättre väva samman musikdidaktiska, vetenskapliga och konstnärliga aspekter för att på så sätt hjälpa studenterna att bli mer reflekterande praktiker både i sin musiker- och sin musikpedagogroll. Detta inbegriper utveckling av instrumentaldidaktiken samt ett arbete med att koppla teoriundervisning till

ensemblemusicerande. Det sistnämnda sker i samverkan mellan ensemble- och teorilärare samt en doktorand med musikteoriundervisning som sitt forskningsområde.

- att skapa en tydligare vetenskaplig progression och fördjupat kunnande om musikpedagogisk forskning och teori för att bättre rusta studenterna både för de självständiga arbetena och för att berika deras kommande yrkespraktik.

Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – kunskap och förståelse

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen kunskap och förståelse i examensordningen.

Mål (K3)

2. *Visa fördjupad kunskap om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, och visa kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen.*

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och utvecklingsområden samt hur dessa hanteras för att säkra att en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel. Om detta redogörs för i del 1 gör en hänvisning.

Mål 2 är tydligt framskrivet såväl i de båda examensarbetskurserna som i de båda UVK-kurserna inom temaområdet "Vetenskapsteori och forskningsmetodik, utvärdering och utvecklingsarbete". En utmaning för vår utbildning är att få olika typer av kurser att hänga samman. Framförallt gäller detta för UVK-kurser och kurser som ämnesinstitutionerna ansvarar för. När det gäller mål 2 har vi därför försökt knyta de båda kärnkurserna K50G och K81A till varsitt av de båda examensarbetena. Konkret innebär det att K50G bland annat har undervisning om forskningsöversikten som genre, och att K81A har undervisning om vetenskapliga metoder, användning av data, tolkning av resultat samt forskningsetiska frågor.

I nedanstående tabell framgår hur innehåll i kurser inom ämneslärarutbildningen i musik relaterar till examensmål 2.

Kurs	Kursmål relaterade till examensmål 2 Efter godkänd kur ska studenten kunna
LGMU20 (15hp) Didaktik, skola och lärande 1	
	- redogöra för centrala musikpedagogiska begrepp på en grundläggande nivå
LGMU30 (15hp) Musikaliskt hantverk och konstnärlig utveckling 2	
	- beskriva forskningsmetoder utifrån skolämnet musik - förmåga att formulera akademisk text
LGMU40 (15hp) Musikaliskt hantverk och konstnärlig utveckling 2	
	- visa kunskap om hur en forskningsöversikt är utformad - visa förmåga att formulera en forskningsfråga inför litteratursökning
LGMU2G (15hp) Självständigt arbete 1	
	- identifiera ett problemområde av relevans för yrkesutövningen och ämnet - visa kännedom om den vetenskapliga processens delar och helhet, från problemformulering till slutsats

LGMU65 (15hp) Musikpedagogik som teori och praktik för gymnasielärare	
	<ul style="list-style-type: none"> - redogöra för centrala teorier och frågeställningar som behandlas i nationell och internationell musikpedagogisk forskning - redogöra för musikdidaktisk forskning i relation till huvudinstrument och ensemblespel - relatera sociologiskt inriktade musikpedagogiska teorier och musikpedagogiska forskningsresultat till musikpedagogisk verksamhet - analysera musikpedagogiska teorier och musikpedagogisk forskning
LG41MU (10,5hp) Verksamhetsförlagd utbildning 4	
	<ul style="list-style-type: none"> - analysera och på ett kritiskt och självständigt vis bedöma egna och andras erfarenheter samt i enlighet med beprövad erfarenhet och relevanta forskningsresultat utveckla den egna skolpraktiken
LGMU2A (15hp) Självständigt arbete 2	
	<ul style="list-style-type: none"> - identifiera ett problemområde av relevans för yrkesutövningen och ämnet - visa fördjupad förståelse för relationen mellan valda teoretiska utgångspunkter, forskningsmetoder och egna resultat

Tillsammans med ämnesföreträdare i pedagogik har disputerade och ämnesansvariga för Ämneslärarprogrammet i dans, musik och teater under 2018 utarbetat en strategi för hur examensmål 2 kan stärkas i ämneskurserna. Strategin går ut på att en gemensam vetenskaplig progression i respektive ämneskurser ska arbetas fram göra vetenskapsteori, vetenskaplig metod och övrigt akademiskt hantverkskunnande till intellektuella verktyg både för självständiga arbeten och för professionell utveckling. Detta är ett flerårigt projekt där de under *utbildningsmiljö* nämnda kursplaneomarbetningarna och den under rubriken *personal* nämnda utvecklingen av lärarnas kompetenser är viktiga samverkande förutsättningar för att musikämnets 18 kurser tillsammans ska bidra till uppfyllelse av detta examensmål.

Vi arbetar efter tre spår: vetenskapligt förhållningssätt/ att tänka vetenskapligt, att undervisa på vetenskaplig grund samt att arbeta forskningsinriktat. Dessa tre spår planeras in i alla ämneskurser med en tydlig progression.

Gällande vetenskapligt förhållningssätt/ att tänka vetenskapligt presenteras redan under den första terminen ämnesstudier (LGMU20) ett vetenskapligt förhållningssätt till lärande i musik. Detta sker genom att bland annat centrala begrepp inom musikpedagogik introduceras som verktyg för att analysera och kritiskt granska egna musikpedagogiska praktiker. Studenterna övar även förmågan att förhålla sig kritiskt till den egna, ofta erfarenhetsbaserade, reflektionen. Kommande kurser fokuserar på att förhålla sig kritiskt till andras undervisning och till läromedel. I det självständiga arbetet får studenterna slutligen förhålla sig kritiskt till samtliga nämnda aspekter.

Förmågan att undervisa på vetenskaplig grund tar sin utgångspunkt i att studenterna lär sig integrera forskning, beprövad erfarenhet eller annan systematiskt framtagen kunskap i sitt didaktiska arbete och tänkande. Detta sker förutom i VFU-kurserna även inom ramen för pedagogiska projekt (LGMU20, LGMU50 och LGMF40), ensembleledning (LGMU30 och LGMU40), samt instrumental/vokaldidaktik (LGMF20 och LGMF30).

Vad gäller att arbeta forskningsinriktat möter studenterna musikpedagogisk forskning under termin 3 och fokuserar på inom området vanliga forskningsmetoder samt kopplingar mellan problemställningar och metodval. Då etableras även konventioner för akademiskt skrivande. Vad gäller vetenskapsteori får studenterna först under termin 9 (LGMU65) "redogöra för centrala teorier och frågeställningar som behandlas i nationell och internationell musikpedagogisk forskning". Studenterna får också möta sociologiskt inriktade musikpedagogiska teorier och utveckla förmågan att argumentera kring, värdera och förhålla sig till idéer, hypoteser och frågeställningar inom olika delar av musikpedagogisk teoribildning och forskning I kursen kopplas teorier och forskningsresultat till undervisningens praktik, men begreppet beprövad erfarenhet fokuseras inte särskilt.

Sammanfattningsvis är innehåll avseende examensmål 2 i behov av utveckling. Både lärare och studenter behöver se utbildningen som en helhet där det finns starka kopplingar mellan konst, vetenskap, ämnesdidaktik och undervisningspraktik. För att stärka studenternas kunskaper inom vetenskapsteori, kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder samt deras förståelse för relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet är den gemensamma forskningsstrimma som nu arbetas in i kursplaner

och undervisning en viktig del. Musikkursernas mål, innehåll och utformning är under revidering. Syftet är att stärka dessa områden, bland annat genom att vi tidigare i studiegången bygger en teoretisk medvetenhet och en förmåga till teoretiskt grundad analys. Här kommer vi även att mer aktivt och genomtänkt anknyta till de kärnkurser som behandlar ett vetenskapligt förhållningssätt (K50G och K81A).

Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – färdighet och förmåga

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen färdighet och förmåga i examensordningen.

Mål (F2)

3. Visa fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik.

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och utvecklingsområden samt hur dessa hanteras för att säkra att en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel. Om detta redogörs för i del 1 gör en hänvisning.

Mål 3 behandlas på ett mer generellt utbildningsvetenskapligt plan i kärnkurserna K41G, K50G och K81A, och på ett ämnesdidaktiskt plan, framförallt i examensarbetskurserna men även i VFU4. De examensarbeten som skrivs på programmet, såväl på grundläggande som på avancerad nivå, förväntas utgå från frågeställningar som är knutna till ett ämnesdidaktiskt eller utbildningsvetenskapligt forskningsfält. Det är viktigt att ämneslärarprogrammets studenter kan använda ämnets teoretiska verktyg och metoder för att beforska skolan. Att hitta denna ingång i de självständiga arbetena har krävt en omställning på ämnesinstitutionerna från ett mer strikt ämnesfokus till ett ämnesdidaktiskt fokus.

I nedanstående tabell framgår hur innehåll i kurser inom ämneslärarutbildningen i musik relaterar till examensmål 3.

Kurs	Kursmål relaterade till examensmål 3 Efter avslutad kurs ska studenten kunna:
LGMU20 (15hp) Didaktik, skola och lärande 1	
	<ul style="list-style-type: none"> - relatera den kommande yrkesrollen till musikpedagogisk forskning - i tal och skrift reflektera över sin egen och andras utveckling samt sitt eget och andras lärande i relation till den kommande yrkesrollen - reflektera över hur musikleärares val av metoder påverkar barn och ungdomars lärande - värdera och reflektera över arbetsprocessen i ett gestaltande projekt
LGMU30 (15hp) Musikaliskt hantverk och konstnärlig utveckling 2	
	<ul style="list-style-type: none"> - reflektera kring egna och andras olika musikaliska ställningstaganden och konstnärliga förhållningssätt relevanta för den kommande yrkesrollen - kritiskt granska och reflektera över olika tillämpningsområden av musikteknik i undervisning
LG41MU (10,5hp) Verksamhetsförlagd utbildning 4	
	<ul style="list-style-type: none"> - planera, genomföra och utvärdera undervisning i sin helhet med tydlighet och god struktur - syntetisera och använda kunskaper om skolans styrning och organisation, bedömning, samt pedagogisk ledning av elevgrupper och enskilda elever utifrån ett demokratiskt förhållningssätt

	<ul style="list-style-type: none"> - tillämpa och pröva varierade pedagogiska uttrycksformer, exempelvis digitala resurser och estetiska lärandeformer, i praktisk pedagogisk verksamhet - analysera och på ett kritiskt och självständigt vis bedöma egna och andras erfarenheter samt i enlighet med beprövad erfarenhet och relevanta forskningsresultat utveckla den egna skolpraktiken
LGMU2G (15hp) Självständigt arbete 1	
	<ul style="list-style-type: none"> - kritiskt och självständigt tillvarata relevanta forskningsresultat, utforma problemformulering, explicitgöra metod samt dra slutsatser om hur forskningsresultaten kan bidra till utvecklingen av ämnes- och yrkesområdet
LGMU65 (15hp) Musikpedagogik som teori och praktik	
	<ul style="list-style-type: none"> - relatera sociologiskt inriktade musikpedagogiska teorier och musikpedagogiska forskningsresultat till musikpedagogisk verksamhet - omsätta musikdidaktiskt forskningsresultat till musikundervisningens praktik i relation till ensemblespel/genre/valt huvudinstrument/klassrumspraktik - argumentera för musikdidaktisk praktik mot bakgrund av musikdidaktisk forskning - delta i och kritiskt granska eget och andras musicerande utifrån musikdidaktisk forskning med inriktning mot sociologiska aspekter som kön, etnicitet och klass
LGMU2A (15hp) Självständigt arbete 2	
	<ul style="list-style-type: none"> - tillämpa vetenskapliga metoder, genomföra självständiga undersökningar och därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik
LGMF20 (15hp) Konstnärlig fördjupning och pedagogisk utveckling 1	
	<ul style="list-style-type: none"> - utifrån besöken hos didaktikläraren, problematisera och analysera de val en musiklärare gör i sin verksamhet.

I det första självständiga arbetet (LGMU2G, termin 7) genomför studenterna, utifrån en musikdidaktiskt relevant problemställning, en systematisk forskningsöversikt och övar sig i att välja ut, strukturera, presentera och reflektera kring forskning i relation till musiklärarprofessionen. Under termin 9 (LGMU65) får de en fördjupad kunskap om både vetenskaplig metod och musikpedagogisk forskning, som förberedelse för det andra självständiga arbetet (LGMU2A, termin 10) där förmågan att skapa en syntes av tidigare forskning och den egna empiriska undersökningen övas och bedöms.

Ett utvecklingsområde är att tidigare i utbildningen ge studenterna redskap och vana att använda teorier, teoretiska begrepp och forskningsrön som verktyg för reflektion. Som framgår av tabellen ovan återkommer verben reflektera, analysera, värdera och pröva, men oftast utan att någon annan reflektionsyta än den personliga referensramen skrivs fram. Det tidigare beskrivna utvecklingsarbetet syftar till att även åtgärda denna brist.

Vad gäller de självständiga arbetena har vi fram till och med våren 2018 haft underskott på disputerade lärare och har därför i stor utsträckning fått anlita musikvetare som handledare, trots att de i allmänhet varken är välorienterade inom det musikpedagogiska forskningsområdet eller inom praxisfältet. De självständiga arbetenas möjlighet att bidra till kunskapsutveckling inom ämnet har därför inte varit optimal. Vi planerar nu att begränsa studenternas valmöjligheter till forskningsteman där våra disputerade musikpedagoger har fackkunskande och forskningserfarenhet för att på så sätt öka studenternas möjlighet att i sina arbeten borra djupare inom områden av relevans både för praxisfältet och forskningen. På så sätt kan flera studenter arbeta med näraliggande problemområden vilket lägger grund för samarbete, effektiv grupphandledning och framtida kollegialt forskningsrelaterat samarbete i musikläraryrket.

Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – färdighet och förmåga

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen färdighet och förmåga i examensordningen.

Mål (F4)

4. Visa förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser.

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och utvecklingsområden samt hur dessa hanteras för att säkra att en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel. Om detta redogörs för i del 1 gör en hänvisning.

Förmågan att tillämpa didaktik, ämnesdidaktik och metodik får studenterna möjlighet att utveckla framförallt under sina fyra VFU-kurser. VFU-kurserna har en tydlig progression som vi på programmet beskriver som undersökande VFU, genomförande VFU och syntetiserande VFU. Även ämneskurserna innehåller övningar och examinationer där studenterna ges möjlighet att använda sitt didaktiska och ämnesdidaktiska kunnande, till exempel i samband med att de konstruerar och simulerar undervisningsupplägg och gör lektionsplaneringar. Inom ramen för kärnkurser förs också allmänna didaktiska resonemang om bland annat konstruktiv länkning och bedömning samt om hur undervisningen kan möta elevers skilda behov.

I nedanstående tabell framgår hur innehåll i kurser inom ämneslärarutbildningen i musik relaterar till examensmål 4.

Kursmål relaterade till examensmål 4	
LGMU10, 30&40 (15+15+15hp) Musikaliskt hantverk och konstnärlig utveckling 1, 2 & 3	
	<ul style="list-style-type: none"> - motivera och förklara valet av didaktiska verktyg i en undervisningssituation - visa färdighet att instudera och leda vokal och/eller instrumentensemble - på en grundläggande nivå reflektera över och hantera rollen som ensembleledare och förhållandet till den egna musiken/konsten i ett musikaliskt-, socialt- och etiskt sammanhang - använda röst och ackordinstrument som pedagogiskt och musikaliskt verktyg i en undervisningssituation - leda sång i olika stilar till olika instrument som gitarr, piano och rytminstrument.
LGMU20&50(15+15hp) Didaktik, skola och lärande + Musikdidaktik, skola och lärande 2	
	<ul style="list-style-type: none"> - tillämpa olika metoder för att planera och leda lektioner i musik - använda olika metoder att leda, organisera och instruera ensemblespel i skolan - i sitt pedagogiska arbete med gymnasieelever visa ett tydligt och effektivt ledarskap, anpassat till elevernas kunskapsnivå, individuella förutsättningar och processer - planera och leda ett pedagogiskt projekt inom området musikundervisning i gymnasieskolan,
LGMF20, 30, 40 & 60 (15+15+15+15hp) Konstnärlig utveckling och pedagogisk fördjupning	
	<ul style="list-style-type: none"> - självständigt leda och driva arbetet med ett mindre musikaliskt projekt. - planera och genomföra en lektion utifrån centrala pedagogiska och didaktiska teorier och perspektiv. - använda ackordsinstrumentet som pedagogiskt och musikaliskt verktyg i en undervisningssituation.
LG11/21/31/41MU (4,5 + 7,5 +7,5 + 10,5hp) Verksamhetsförlagd utbildning 1, 2 3 & 4 Redovisas i del 1	

Ämneslärarutbildning i musik har, som framgår i tidigare skrivningar, en relativt stark betoning av musikaliska färdigheter. I flertalet av kurserna i ämnet Musik (120 hp), som både ett-ämnes och två-ämnesstudenter läser tillsammans (LGMU10, 20, 30, 40 & 50), utvecklar studenterna för yrket nödvändiga musikaliska och didaktiska färdigheter. Ett exempel är momentet ensembleledning med körsång, där

didaktiska, konstnärliga och hantverksmässiga aspekter vävs samman. Denna undervisning ger en stabil bas i grundläggande gestik och repetitionsteknik för att leda större och mindre vokal- och instrumentensemble i såväl not- som gehörsbaserat musicerande. Den ger också viss genrekännedom och bredd avseende körmusik, men också en överblick över arrangemang på enkel körmusik i olika stilar som lämpar sig för gymnasieskolan.

Därtill kopplas examensmål 4 till VFU (LH11MU, LG21MU, LG31MU och LG41MU). Inför och efter varje VFU-period leder våra lärare praxisseminarier och de tre sista VFU-perioderna har även ett mittseminarium där dilemman i undervisningen tas upp och praktiska undervisningsexempel redovisas och problematiseras. Eftersom VFU-kuserna är förlagda på en rad olika skolor och vid olika tidpunkter under skolåret, så finns ingen innehållslig progression i seminarierna utan innehållet styrs till stor del av de erfarenheter och dilemman som studenterna tar med sig från sin VFU-plats. Däremot finns en progression i VFU-kurserna genom att kraven på självständighet och didaktiskt/metodiskt kunnande och ansvar växer med respektive kurs.

I tre av fördjupningskurserna (LGMF20, LGMF30 och LGMF60, som enbart ettämnestudenterna läser) ingår vokal- och instrumentaldidaktik. Vokalmetodiken ges också som fristående kurs och kan därmed sökas också av tvåämnesstudenter. I instrumentaldidaktiken handleds studenterna didaktiskt av lärare som är aktiva såväl inom kulturskola som inom gymnasieskolans estetiska program. I kurserna ingår övningsundervisning och upplägget varierar beroende på instrumentgrupp. Vissa studenter tar över undervisningen av sin handledares elever ute på en skola eller kulturskola, andra övningsundervisare andra lärarstudenter på skolan och ytterligare några hittar själva sina övningselever. Oberoende av modell får studenterna handledning. Undervisningen ges instrumentgruppsvis och varvas med seminarier där instrumentaldidaktik problematiseras och prövas med viss utgångspunkt i forskning. Inom området pågår, som nämnts ovan, ett utvecklingsarbete med att höja undervisningskvaliteten genom att stärka lärarnas ämnesdidaktiska kompetens. Under instrumental- och vokaldidaktiken bygger studenternas kunnande och erfarenheter som är direkt applicerbara på deras VFU-undervisning och högst relevanta för det kommande yrkeslivet.

Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – färdighet och förmåga

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen färdighet och förmåga i examensordningen.

Mål (F5)

- 5. Visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling.*

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och utvecklingsområden samt hur dessa hanteras för att säkra att en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel. Om detta redogörs för i del 1 gör en hänvisning.

Mål 5 hanteras framförallt i de fyra VFU-kurserna. När det gäller studentens förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning synliggörs progressionen tydligt i ramkursplanerna. Till exempel förväntas studenten i VFU1 kunna planera, genomföra och utvärdera pedagogiska aktiviteter med stöd av sin VFU-handledare, i VFU2 i dialog med sin

VFU-handledare och i VFU3 såväl kollegialt som självständigt. Målet kan även behandlas i andra kurser, till exempel i uppgifter där studenterna planerar undervisningsupplägg.

I nedanstående tabell framgår hur innehåll i kurser inom ämneslärarutbildningen i musik relaterar till examensmål 5.

Kurs	Kursmål relaterade till examensmål 5 Efter godkänd kurs ska studenten kunna
LGMU10, 30&40 (15+15+15hp) Musikaliskt hantverk och konstnärlig utveckling 1, 2 & 3	
	<ul style="list-style-type: none"> - reflektera kring egen och andras olika musikaliska ställningstaganden relevanta för den kommande yrkesrollen - värdera och analysera egen och andras delaktighet och ansvarstagande i en gruppundervisningssituation - på en grundläggande nivå reflektera över och hantera rollen som ensembleledare och förhållandet till den egna musiken/konsten i ett musikaliskt-, socialt- och etiskt sammanhang - kritiskt granska och motivera användningen av musikteknik i den kommande yrkesrollen - kritiskt granska samt bedöma sin praktiska förmåga att omsätta sina kunskaper och färdigheter i en undervisningssituation - motivera och förklara valet av didaktiska verktyg i en undervisningssituation
LGMU20&50(15+15hp) Didaktik, skola och lärande + Musikdidaktik, skola och lärande 2	
	<ul style="list-style-type: none"> - tillämpa olika metoder för att planera och leda lektioner i musik - använda olika metoder att leda, organisera och instruera ensemblespel i skolan - i sitt pedagogiska arbete med gymnasieelever visa ett tydligt och effektivt ledarskap, anpassat till elevernas kunskapsnivå, individuella förutsättningar och processer - planera och leda ett pedagogiskt projekt inom området musikundervisning i gymnasieskolan - kritiskt reflektera, argumentera och dra slutsatser över sin egen och andras medverkan i ett pedagogiskt projekt.
LGMU65 (15hp) Musikpedagogik som teori och praktik för gymnasielärare	
	<ul style="list-style-type: none"> - redogöra för musikdidaktisk forskning i relation till huvudinstrument och ensemblespel - relatera sociologiskt inriktade musikpedagogiska teorier och musikpedagogiska forskningsresultat till musikpedagogisk verksamhet
LGMF20, 30, 40 & 60 (15+15+15+15hp) Konstnärlig utveckling och pedagogisk fördjupning	
	<ul style="list-style-type: none"> - utifrån besöken hos didaktikläraren, problematisera och analysera de val en musiklärare gör i sin verksamhet, - självständigt leda och driva arbetet med ett mindre musikaliskt projekt, - beskriva olika pedagogiska metoder och didaktiska perspektiv i relation till olika undervisningsformer, planera och genomföra en lektion utifrån centrala pedagogiska- och didaktiska teorier och perspektiv, - planera, leda och utvärdera lektioner, samt kunna värdera och dra slutsatser av sin och andras delaktighet i en lärandeprocess, - självständigt och kritiskt reflektera över sitt eget och andras pedagogiska förhållningssätt, - analysera och kritiskt reflektera muntligt och skriftligt över sin egen konstnärliga och pedagogiska process under kursens gång.
LG11/21/31/41MU (4,5 + 7,5 + 7,5 + 10,5hp) Verksamhetsförlagd utbildning 1, 2 3 & 4 Redovisas i del 1	

Inom ämneslärarutbildning i musik har tidigare två lektorer haft huvudansvar för VFU-besök och seminarier på musiklektorstuderandernas VFU-kurser. Från och med hösten 2018 är ytterligare tre adjunkter engagerade i VFU-kurserna, vilket ger lärargruppen en vidare kompetens och bredare och mer aktuell erfarenhet av att undervisa inom gymnasieskolan. Två av dessa lärare går också en forskarutbildningsförberedande kurs i musikpedagogik genom vilken de fördjupar sitt vetenskapliga och ämnesteorietiska kunnande till gagn för undervisningen. Förutom att göra VFU-besök, där de både observerar studentens undervisning och genomför trepartssamtal med den lokala lärarutbildaren, håller dessa lärare i VFU-seminarier och bedömer skriftliga studentrapporter i samband med varje VFU-period. I det arbetet har de goda möjligheter att bidra till och bedöma studenternas förmåga att planera, utvärdera och utveckla undervisning.

Kompetensen att planera, genomföra, utvärdera och utveckla musikundervisning bygger på förmågan att syntetisera personliga erfarenheter, professionellt prövad erfarenhet, forskningsrön, samt kunskaper inom ämne och ämnesdidaktik. Denna kritiska och komplexa förmåga utvecklas och bedöms även i fem av ämneskurserna i en autentisk undervisningskontext, dvs där studenter inte simulerar elever. Under termin 2 (LGMU20) genomförs workshops med grundskoleelever och termin 6 (LGMU50) undervisas gymnasieelever i ensemble. Under termin 4, 5 och 8 (LGMF20, 30 & 60) ger ettämnesstudenterna under

handledning enskild undervisning i instrument eller sång och under termin 8 (LGMF60) går de in i grundlärarutbildningen och praktiserar ensembledidaktik som en del av dessa studenters ensembleundervisning. Medan studenterna under sina VFU-perioder ofta är ensam student på skolan får de i dessa moment större utrymme att tillsammans med studentkollegor planera, utvärdera och utveckla sitt musikdidaktiska arbete. Denna kritiskt konstruktiva dialog skapar kompetenser inför både VFU och framtida kollegialt professionaliseringsarbete.

Ämneskurserna i musik bidrar också till studentens ämnesdidaktiska repertoar och reflektionsbas även om det inte handlar om regelrätt undervisning. Det kan handla om att explicit koppla forskning och teorier till musikdidaktisk praktik (LGMU65), relatera undervisningsformer till didaktiska perspektiv (LGMF20) eller diskutera och reflektera över pedagogiska förhållningssätt (LGMF60).

Slutligen är studenternas förmåga till självkännedom och metakognition kring det egna lärandet och musikaliska agerandet en viktig faktor för att de ska bli skickliga reflekterande praktiker. Denna förmåga övar de bland annat genom att reflektera kritiskt kring konstnärliga och pedagogiska aspekter av det egna ämneslärandet (LGMF30), och analysera och kritiskt reflektera muntligt och skriftligt över sitt eget och gruppens konstnärliga förhållningssätt, val och processer (LGMF20, 30, 40 & 51) – detta även ur sociala och etiska aspekter (LGMF60).

Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – värderingsförmåga och förhållningssätt

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt i examensordningen.

Mål (V3)

6. *Enligt UKÄ:s rekommendationer beskriver lärosätet måluppfyllelsen för det utvalda examensmålet i självvärderingens del 1.*

Utformning, genomförande och resultat

Jämställdhet

Bedömningsgrund:

Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.

I anslutning till det mediala fokus som uppstod om könsdiskriminering och sexuella trakasserier i samband med #metoo hösten 2017 genomförde programmet en anonym studentenkät om likabehandling och diskriminering inom Ämneslärarprogrammet. Enkäten besvarades av 182 studenter. Av svaren kunde vi dra slutsatsen att de flesta studenterna anser att ett jämställdhetsperspektiv präglar den universitetsförlagda delen av utbildningen. Dock ansåg 6 studenter att den inte alls gör det medan 35

ansåg att den gör det, men i låg grad. Liknande resultat erhöles för den verksamhetsförlagda delen. Dessa resultat är inte alarmerande men ger oss ändå anledning att reflektera över hur insatser på ÄLP kan utformas för att ge studenterna bättre förutsättningar att nå programmets examensmål, samt för att nå GU:s mål om jämställdhet så som de är formulerade i Vision 2020. Dessa har konkretiserats i en handlingsplan för jämställdhetsintegrering, JiGU. På ÄLP har vi dessutom väl utarbetade rutiner för hantering av diskrimineringsärenden under VFU. Dessa beskrivs närmare i del 1.

I VFU2 2 och VFU3 redovisar studenterna i skriftliga VFU-rapporter dels sin uppfattning av hur likabehandlingsfrågor hanteras på VFU-skolan (LG21MU), dels hur de i sin egen undervisning förhåller sig gentemot elever ur ett likabehandlingsperspektiv (LGMU31). I den avslutande VFU-kursen (LG41MU) reflekterar och problematiserar studenterna utifrån ett likabehandlings- mänskliga rättigheters- och hållbarhetsperspektiv både skriftligt och muntligt hur de använt sitt praktiskt-pedagogiska omdöme i undervisningen.

Av de fem lärare som gör VFU-besök inom musikområdet är tre män och två kvinnor. Rekrytering av lärare till VFU-kurser grundar sig främst på huruvida lärarna har relevant erfarenhet av undervisning i skolväsendet. I ämneskurserna inom musik är könsfördelningen mycket jämn vad gäller både bland studenter och lärare.

I kursvärderingar vid HSM ingår alltid en fråga om huruvida studenten upplever sig blivit utsatt för diskriminering eller trakasserier eller om studenten känner till någon på HSM som blivit det. Hittills har vi inom musikområdet inte varit med om att någon student angett att de blivit utsatta för diskriminering eller trakasserier, men vid några tillfällen har studenter angett att en medstudent utsatts. Systematisk uppföljning av enketen genomförs, vilket har lett till att ett fall av diskriminering har behövt hanteras. Ärendet berörde en student som hade bevittnat en situation som hen upplevde som kränkande. Efter inledande enskilda samtal med parterna arrangerades ett gemensamt möte där båda parter i en trygg inramning kunde reda ut och lägga incidenten bakom sig. De andra fallen visade sig vara gamla varför vi inte agerade på dem.

HSM har efter omfattande diskussioner om behovet av att arbeta med frågor gällande jämställdhet, tagit ett beslut om att skapa ett programöverskridande kursmoment som belyser frågor om värdegrund. Kursmomentet har utformats i samråd mellan programmen med stöd av extern kompetens och erfarenhet. Detta har resulterat i att följande mål har skrivits in i kursplaner för samtliga ämneslärarstudenter, samt för kandidat- och masterstudenter;

”Studenten ska kunna kritiskt granska och redogöra för makthierarkier och rådande normer inom de konstnärliga/pedagogiska fälten för ett hållbart samhälle”.

Undervisningen i kurserna som har angett målet i sin kursplan bygger på en serie föreläsningar med åtföljande seminarier som är gemensamma för studenter på Högskolan för scen och musik och som belyser etik, normkritik, genus, likabehandling, makt och hierarkier utifrån ett hållbart samhällsperspektiv. Kursmomentet har genomförts för första gången under hösten 2018 och kommer att utvärderas med stöd av bland annat kursutvärderingar.

Vid HSM finns en likabehandlingsgrupp som har varit drivande i såväl långsiktigt som mer kortsiktigt arbete med likabehandlingsfrågor. HSM har med stöd av likabehandlingsgruppen har arrangerat temadagar med fokus på likabehandlingsfrågor för studenter och lärare. HSM har också inom såväl scenområdet som musikområdet (inkluderande ämneslärarutbildningarna) strukturerat och över tid arbetat med likabehandlingsfrågor tematiskt; inom scenområdet genom projektet ”Att gestalta kön” och inom musikområdet genom projektet ”Musik och genus”, vilka båda redovisades i form av publikationer.

Som ett försök att strukturellt i all undervisning påminna oss om att jämställdhetsfrågor ska genomsyra undervisningen beslöt likabehandlingsgruppen att följande text skulle skrivas in i alla kursplaner:

”Jämställdhet, jämlikhet och mångfald ska beaktas i alla kurser på Högskolan för scen och musik. Utgångspunkten är alla människors lika värde och möjlighet till delaktighet, såväl inom skolans

verksamhet som i det omgivande samhället. Likaså ska Högskolan för scen och musik i alla sina kurser beakta frågor om hållbar utveckling, vilket innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö, samt ekonomisk och social välfärd och rättvisa.”

Väl medvetna om att detta egentligen är lagstadgat och självklart ska genomsyra undervisningen, var det här ett sätt att lägga särskilt fokus på de här frågorna på kursnivå.

HSM har också av fakulteten tilldelats ett särskilt uppdrag att jobba med jämställdhetsintegrering. Detta innebär att HSM ska inventera kursplaner och undervisning utifrån ett jämställdhetsperspektiv med avseende upphovspersoner och litteraturlistor. Inventeringen har lett till viktiga diskussioner vid institutionen och resulterat i att jämställdhetsperspektivet nu beaktas vid val av repertoar och kurslitteratur.

De närmaste årens utmaningar och åtgärder kan sammanfattas i tre punkter:

- att utifrån utvärderingar av kursmoment gällande jämställdhet arbeta vidare med kursutveckling och kvalitetssäkring.
- att utifrån inventering påbörja ett utvecklingsarbete av ämneskursernas litteratur och repertoar avseende jämställdhet och likabehandling.
- när så är lämpligt med hänsyn till kursinnehåll, skriva in kursmål som lyfter fram kunskaper och färdigheter med relevans för jämställdhets- och likabehandlingsperspektivet.

Utformning, genomförande och resultat

Uppföljning, åtgärder och återkoppling

Bedömningsgrunder:

Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp.

Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling, och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Lärosätet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid.

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och utvecklingsområden samt hur dessa hanteras för att säkra att en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

På ÄLP finns rutiner för ett systematiskt kvalitetsarbete från kurs- till programnivå. Varje kurs följs upp genom kursrapporter från kursansvarig lärare. Kursrapporterna granskas av programledarna och bildar underlag till en programrapport. I programrapporten, som SOL är mottagare av, analyseras bland annat styrkor och svagheter. En sådan analys är möjlig att göra på grund av kursrapportens utformning, som fokuserar på detta, såväl ur studentperspektiv som ur lärarperspektiv. I kursrapporten formuleras även förslag till kursutveckling, vilka sammanfattas i programrapporten.

En svag länk i denna del av det systematiska kvalitetsarbetet är antalet studenter som väljer att delta i kursvärderingar. På programmet förs diskussioner om hur detta kan åtgärdas. Diskussionerna har mynnat ut i utvecklingsarbete med dels schemalagda dels muntliga utvärderingar. Även då svarsfrekvensen är låg är det möjligt att identifiera svagheter i vissa kurser om de påpekas av studenterna vid återkommande kurstillfällen eller om flertalet studenter ger samstämmig kritik. På så sätt kan ändå en systematisk kursutveckling ske. Ytterligare ett problem är uteblivna kursrapporter, vilket medför att studenternas kursvärderingar inte kan granskas på programnivå. Programrådet har påpekat vikten av inrapportering och de senaste åren har vi sett en positiv trend, där allt fler kurser avrapporteras.

En viktig del i programrådets systematiska kvalitetsarbete är att relatera kursmål till examensmål, för att kunna garantera att studenterna ges möjlighet att uppnå dem. Därför uppmanas kursansvariga lärare att redogöra för dessa kopplingar i kursrapporterna. Denna del av kvalitetsarbetet är också viktig för institutionernas kursutveckling, då länkningen förtydligar relationen till övriga kurser inom programmet. Andra etablerade kanaler för att få information om programmets styrkor och svagheter är programdialoger med studenterna i mitten av utbildningen och skriftliga studentenkäter i slutet av utbildningen. Dessa beskrivs mer ingående under bedömningsområdet Studentperspektiv.

Sammantaget ger denna information underlag för programrådets utveckling av programmet. Utifrån de utvecklingsområden som identifieras formas årsvisa fokusgrupper i programrådet (se Beskrivning i del 1). Fokusgrupperna utarbetar åtgärdsplaner för sitt arbete. Dessa sammanställs och presenteras för SOL. Därefter genomförs konkreta åtgärder i dialog med institutionerna. Som exempel kan nämnas utformning av en programgemensam kurs om hållbar utveckling, formulering av ramkursplaner för VFU- och examensarbetskurser samt bedömningskriterier och praxis för examination av de senare samt införande av ett nytt system för antagning till programmet. Kollegial utveckling av programmet sker också genom programkonferenser och kollegial kursgranskning som genomförs två gånger per år.

Programrådet tar även initiativ till åtgärder som förväntas underlätta för studenterna att genomföra sina studier inom utsatt tid. Ett exempel på detta är en revidering av behörighetskraven för programmets gemensamma kurser. I denna revidering beaktades studenternas möjligheter till omexamination och studieuppehåll. I samband med detta infördes också en praxis att erbjuda omexaminationer under sommaren. Ytterligare ett mål med revideringen var att förtydliga sammanhang och progression mellan programmets olika kurser.

Den systematiska uppföljningen av programmets högskoleförlagda del anser vi är tillfredsställande. Även om VFU-kurser följs upp systematiskt i form av kursrapporter önskar vi en större delaktighet från medverkande skolhuvudmän och VFU-skolor i detta arbete. Det pågår en revidering av VFU-avtal mellan GU och skolhuvudmän i regionen som ska börja gälla under 2019. Genom det nya avtalet skapas en organisation för kvalitetsuppföljning på programnivå där just detta problem åtgärdas genom programvisa VFU-samverkansgrupper med representanter från GU och medverkande skolhuvudmän. Ett uttalat syfte med VFU-samverkansgrupperna är också att stärka kopplingen mellan den högskoleförlagda delen och den verksamhetsförlagda delen av utbildningen.

Utöver ovanstående rutiner för ÄLP:s kvalitetsarbete ingår medverkande institutioner i respektive fakultets implementering av GU:s policy för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av utbildningen. Inom ramen för kvalitetspolicy ska fakulteterna bland annat tillse att kurser inom programmet tillgodoser studentinflytande, relevant lärarkompetens, forskningsanknytning, samt ändamålsenlig studiemiljö.

Inom ämneslärarutbildning i musik är genomströmningen i ämneskurserna generellt mycket god. För samtliga ämneskurser, med undantag för det avslutande självständiga arbetet, är genomströmningen över 90%. I det avslutande självständiga arbetet på avancerad nivå, har andelen godkända examensarbeten de senaste tre åren varierat mellan 71 och 100% med ett medelvärde på 85%. I första hand ser vi detta som ett uttryck för att innehåll avseende vetenskapsteori och forskningsmetod måste stärkas genom hela studiegången, vilket framgår av självvärderingen.

Studentperspektiv

Bedömningsgrund:

Studenten ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och utvecklingsområden samt hur dessa hanteras för att säkra att en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Studenterna ges möjlighet att delta i utvecklingen av programmet på olika sätt, framförallt genom kursvärderingar och representanter i programrådet, vilket beskrivits i tidigare avsnitt. De kan även framföra synpunkter på utbildningen i samband med programdialoger och studentenkäter. Dessutom genomför programstudievägledarna riktade samtal med studenterna vid regelbundna tillfällen för information och återkoppling. Inför programstarten erbjuder studievägledningen exempelvis alla nyantagna studenter möjlighet att komma på informationsträffar om högskolestudier och lärarutbildning vid GU. Därefter möter programstudievägledarna studenterna under första terminens kärnkurser. Ytterligare två träffar genomförs, dels i samband med K41G på termin 3 och dels i slutet av utbildningen för att informera om lärarlegitimation och examensansökan.

Utöver det systematiska kvalitetsarbetet som tagits upp tidigare i texten har ämnesansvarig och studenter inom ämneslärarutbildning i musik kontinuerliga samtal om kvalitet och utvecklingsområden inom utbildningen. Studenterna har också själva organiserat tillfällen där de träffas under terminen för att utvärdera utbildningen samt diskutera konstruktiva förslag till programutveckling. Förslagen skickas sedan till ämnesansvarig som får ta del av studenternas synpunkter. Ämnesansvarig har då möjlighet att åtgärda små förändringar under terminens gång samt fundera kring mer komplexa utvecklingsområden som diskuteras vid terminsutvärdering, årlig ämnesutvärdering och vid institutionens enhetsmöten. På så sätt sker ett kontinuerligt arbete med programutveckling där studenterna har möjlighet att lyfta fram sina tankar vid fler tillfällen än i slutet av kurser/terminer eller läsår.

På Högskolan för scen och musik (HSM) har dans-, teater- och musikämnens lärare sin ämnesansvarig lärare. Ämnesansvarig lärare ansvarar bland annat för planering och utveckling av kurser och undervisning, följer upp kursvärderingar, vägleder studenter samt verkar för att studenterna ska ha en god arbetsmiljö. Ämnesansvarig lärare för musikämnen har kontinuerliga möten med alla årskurser och är en nyckelperson bland annat vad gäller att kontinuerligt få studenters perspektiv på verksamheten, inte bara vid de kursutvärderingar som hen också organiserar.

HSM har även ett mer formaliserat kvalitetsutvecklingsarbete i tre steg där två direkt involverar studenterna. Som första steg genomförs, när kursvärderingarna är sammanställda, en terminsutvärdering med ämnesansvarig lärare, en student per årskurs och 2-5 lärare. Vid dessa tillfällen sätter studenterna agendan via kursutvärderingar och inskickade förslag på samtalspunkter. Huvudfokus vid tillfället är att utveckla utbildningen som helhet. Utvärderingstillfällena ger input till det andra steget som är ett årligt möte där musikämnets ämnesansvariga lärare tillsammans med lärare som deltagit i terminsutvärderingarna samt enhetschef och ämnesföreträdare, arbetar med ämnesutveckling och kvalitetssäkring ur ett mer långsiktigt perspektiv. I det tredje steget som består av en årlig enhetskonferens, ägnar prefekt, enhetschef, enhetens ämnesansvariga lärare, utbildningshandläggare samt representanter från studentkåren, en heldag åt att arbeta med kvalitets- och utvecklingsfrågor såsom visioner, fokusområden, kompetensförsörjning, pedagogisk utveckling och studentmiljö. Konstkåren som representerar många ämneslärarstudenter, deltar även i möten på såväl prefekt- som enhetsnivå vilket ger ytterligare möjligheter till studentmedverkan.

Sammanfattningsvis har musikämnens studenter flera olika vägar att påverka sin utbildning. Dels på programnivå via utvärderingar, programrådsrepresentanter och direktkontakt med

programstudievägledarna, dels på ämnesnivå via kursutvärderingar, den nära kontakten med den lokala ämnesansvariga, terminsutvärderingen och via sina representanter i konstkåren.

Arbetsliv och samverkan

Bedömningsgrund:

Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.

Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.

Framtidens lärare står inför flera utmaningar, där hållbar utveckling och det flerspråkiga klassrummet är två centrala områden. För att ge studenterna beredskap att undervisa om frågor som rör hållbar utveckling läser alla studenter kursen "Hållbar utveckling med människan i centrum". Kursen som av universitetsstyrelsen, belönades med Pam Fredmans pris 2018, har utvecklats genom samverkan mellan programrådet, Universeum, Världskulturmuseet och Globala skolan. Kursen behandlar hållbar utveckling med fokus på social hållbarhet och mänskliga rättigheter. Genom samarbetet möter samtliga studenter alternativa lärmiljöer i form av museer, science centers och konsthallar. Kursen har, tillsammans med övrigt utvecklingsarbete inom hållbar utveckling, lett till att ÄLP kunnat hållbarhetsmärkas.

Enligt Skolverkets statistik läser och lär 18 % av Sveriges elever på sitt andraspråk. För att ge dessa elever extra stöttning i sitt lärande är det viktigt att lärare i alla ämnen förstår kopplingen mellan språkliga krav och kunskapsutveckling i ämnet. Programrådet har haft fokus på att försöka utveckla programmet, så att alla studenter ska få en kurs om språk- och kunskapsutvecklande arbete. Denna kurs är nu under utveckling och kommer att starta HT19.

Högskolan för scen och musik driver sedan två decennier ett regionalt nätverk för musklärare med två konferenser per år där yrkesverksamma musklärare samlas kring aktuella teman. Under dessa heldagar varvas inbjudna gästföreläsare, workshops, paneldebatter och kollegiala samtal.

Varje år erbjuder Göteborgs universitet en fortbildningsdag i alla lärarutbildningsämnen som ges vid universitetet. Detta är benämnt som "Ämnets dag" och är ett tillfälle för ämnesfördjupande fortbildning som institutioner vid Göteborgs universitet erbjuder verksamma lärare i gymnasieskolan. Hösten 2018 gjorde ämnena dans, teater och musik en gemensam dag där drygt 85 lärare deltog. Dagen är ett – enligt utvärderingarna – uppskattat sätt att i samverkan med verksamma lärare både ge fortbildning och få ta del av deras reflektioner kring exempelvis ämnesdidaktik, VFU och behov av kompetensutveckling.

Vid utformandet och genomförandet av inträdesprov till ämneslärarutbildning i musik samarbetar HSM sedan lång tid med fem andra högskolor för att utveckla och kvalitetssäkra dessa prov. I det samarbetet har det senaste året breddad rekrytering lyfts fram som en aspekt som utmanar etablerade traditioner.

Under mål 5 har redan beskrivits samverkan med grundskolor, gymnasieskolor och kulturskolor inom ramen för musikdidaktiska projekt och instrumental- och vokalmetodikmoment. HSM samverkar dessutom med olika aktörer och institutioner i samhället för att ömsesidigt i konstnärliga praktiker möta nya behov och nya målgrupper. Såväl lärare som studenter har involverats i en rad olika verksamheter för att stärka framväxten av nya modeller för musikverksamhet och rusta studenterna inför nya arbetsmodeller, musikaliska sammanhang och målgrupper.

Ett särskilt fokus har legat på att samarbeta med verksamheter som arbetar med inkludering, till exempel "El Sistema". Redan när detta program för "community music" för unga med rötter i Venezuela

etablerades i Hammarkullen 2010, var HSM engagerade tillsammans med Göteborgs symfoniker och stadens kulturskolor. Våra studenter gör fältstudier i "El Sistemas" verksamhet, deltar i dess orkesterverksamhet och vi tar även emot deltagare från "El Sistema" i vår egen verksamhet. Dessutom har vi skapat fristående kurser med El Sistema-inspirerade gruppundervisningsmodeller som våra ämneslärarstudenter har möjlighet att ta del av. En orkester för ensamkommande, Drömorkestern, har utgjort lärmiljö i en fristående kurs, som särskilt har intresserat de studenter som har orkesterinstrument som en del av sin instrumentaldidaktik.

HSM samverkar också med den internationella barn- och ungdoms kör- och orkesterfestivalen "Side by side", där våra studenter medverkar som volontärer och instruktörer efter vårterminens slut. Vi har nyligen också startat en ny verksamhet, Solorkestern, som riktar sig till barn med funktionsnedsättning. Även där medverkar ämneslärarstudenter inom ramen för två programkurser.

Ämneslärarstudenterna deltar även i HSM:s samarbete med Folkhögskolan i Angered som sedan 2010 driver en förutbildning i musik med syfte att möta nya målgrupper och underlätta för vidare studier inom högre utbildning. Detta så kallade "Music College" erbjuder nu en etablerad förberedelsekurs på ett år, vilken kontinuerligt samverkar med bland annat ämneslärarutbildning i musik. Samverkan sker genom gemensamma forum, där deltagare från "Music College" möter studenter i föreläsningar, workshops seminarier och ensembleprojekt. Samarbetet bidrar till att skapa en social och musikalisk mötesplats som sänker tröskeln till högskolan för folkhögskoleeleverna och breddar innehållet i musiklärarutbildningen. Varje år antas flera av alumnerna från "Music College" till HSM:s olika program, däribland till ämneslärarprogrammet och ämnet musik.

Ämneslärarstudenter i musik har sedan flera år tack vare Adlerbertska stipendiefonden och samarbetet med stiftelsen "Star för life", erbjudits möjlighet att under VFU3 genomföra utbytesstudier i Sydafrika under tre veckor. Utbytet är möjligt då HSM under lång tid förmedlat Sidas stöd till scenkonstverksamhet i Sydafrika och därför byggt upp ett kontaktnätverk i landet. Tack vare de upparbetade relationerna med universitetet i Durban och skolor i området erbjuds våra studenter att undervisa under premisser som skiljer sig dramatiskt från den svenska skolkontexten.

Sammantaget kräver samverkan med organisationer och verksamheter, som ännu inte landat i en färdig form, öppenhet, kreativitet och mod. Att som student involveras i samverkansarbeten som ibland verkar sakna klar struktur och form kan var frustrerande, men det skapar också ett värde för studenterna att vara med i de utforskande skedena. Förutom de ömsesidiga vinsterna för barn, ungdomar och studenter, har samarbetet med "El Sistema" skapat en tillit till HSM, vilket resulterat i att "El Sistema" gett forskare vid HSM tillträde till deras verksamhet. På så sätt bidrar samverkan även till ett forskningsbaserat lärande om, dessa för Sverige relativt nya musikpedagogiska fenomen, ett lärande som på avgörande sätt bidragit till utvecklingen av verksamheten.